

Załącznik 3

Grupy Wymiany Doświadczeń w zarządzaniu Oświatą

KARTA OPISU DOBREJ PRAKTYKI

1. Tytuł:	W edukacji nie ma reklamacji. Systemy wspierania ucznia w Jego rozwoju
-----------	--

Typ JST	Nazwa JST	Liczba mieszkańców	Obszar tematyczny
Miasto	Bydgoszcz	354990	2.d Systemy wsparcia ucznia - doradztwo, osoby o szczególnych potrzebach, wychowawcza funkcja szkoły

2. Opis dobrej praktyki:

2.1 Charakterystyka lokalnego systemu (Gdzie? - Tylko to co ważne dla zrozumienia rozwiązania)	Bydgoszcz jest organem prowadzącym dla 119 placówek edukacyjnych. W ich skład wchodzi kilkadziesiąt przedszkoli, kilkadziesiąt szkół podstawowych, ponad 30 gimnazjów, kilkanaście liceów ogólnokształcących oraz szkół ponadgimnazjalnych o profilu technicznym, a także trzy bursy, dwie poradnie psychologiczno-pedagogiczne, młodzieżowe domy kultury i pałac młodzieży. Na terenie miasta funkcjonują cztery publiczne uczelnie wyższe: Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy, Akademia Muzyczna, Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz kilka uczelni niepublicznych. Ze względu na wielkość aglomeracji, zarówno pod względem liczby szkół, jak i ich rozproszenia geograficznego, jedynym polem, na którym można było porównywać osiągnięcia edukacyjne uczniów, były wyniki egzaminów zewnętrznych (sprawdzian szóstoklasisty, egzamin gimnazjalny, maturalny, potwierdzający kwalifikacje zawodowe) oraz osiągnięcia uczniów w ramach konkursów przedmiotowych organizowanych przez Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty i ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych. W związku z tym, podczas tworzenia Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013-2020, zaplanowano opracowanie systemu wspierania uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i trudnej sytuacji materialnej m.in. poprzez rozbudowanie i wdrożenie miejskiego programu wspierania ucznia zdolnego. Ponadto wskazano propozycję działań podnoszących skuteczność systemu doradztwa zawodowego.
2.2 Problem, który był powodem wdrożenia innowacji. (Dlaczego?)	Diagnoza, która poprzedziła powstanie Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy wykazała, że bydgoskie szkoły wymagają pomocy w zakresie pracy z uczniem zdolnym. Odpowiedzią na ten problem było założenie, że w ramach wspomnianej Strategii zostanie opracowany i wdrożony Miejski Program Wspierania Ucznia Zdolnego „Zdolni znad Brdy”, który zapewni systematyczne i wielokierunkowe wsparcie ucznia o ponadprzeciętnych zdolnościach naukowych, dając mu możliwość korzystania z wiedzy i umiejętności nie tylko własnego nauczyciela, ale także dostęp do najlepszych nauczycieli ze szkół prowadzonych przez Miasto Bydgoszcz, wybitnych pedagogów z całego kraju oraz kadry naukowej uczelni wyższych. Do opracowania programu został powołany zespół, w skład którego weszli dyrektorzy i nauczyciele różnego typu szkół, przedstawiciele Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty, publicznych i niepublicznych uczelni wyższych, Wydziału Edukacji i Sportu, poradni psychologiczno-pedagogicznych, Miejskiego Ośrodka Edukacji Nauczycieli oraz Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej.

	Jednocześnie wspomniana diagnoza pokazała brak efektywności przy realizacji wspierania uczniów w ich orientacji zawodowej, określaniu przyszłej ścieżki kariery, które to zadania spełniało 7 doradców zawodowych, nauczyciele przedsiębiorczości oraz tzw. liderzy doradztwa zawodowego działający w ramach wewnątrzszkolnych systemów doradztwa zawodowego.
2.3 Na czym polega zastosowane rozwiązanie? (Co?)	I. Miejski Program Wspierania Ucznia Zdolnego „Zdolni znad Brdy”, jest odpowiedzią na potrzeby najzdolniejszych uczniów, w poszukiwaniu właściwej drogi rozwoju talentów i pasji, które zagwarantują im w przyszłości wykonywanie satysfakcjonującej pracy, zgodnej z zainteresowaniami i ich potencjałem. Wspieranie ucznia zdolnego wymaga profesjonalnych nauczycieli z wysokimi kompetencjami merytorycznymi, dydaktycznymi i psychologicznymi. Ponadto istotna jest współpraca nauczycieli i rodziców, dlatego w programie zaplanowano również działania kierowane do dorosłych. Formy wsparcia nauczycieli: 1. Organizacja warsztatów okazjonalnych, kursów, konferencji, warsztatów wakacyjnych dotyczących pracy z uczniem zdolnym. 2. Promocja dobrych praktyk – organizacja spotkań umożliwiających wymianę doświadczeń nauczycieli pracujących z uczniami zdolnymi wraz z działaniami integrującymi środowisko nauczycieli. 3. Przygotowanie oferty studiów podyplomowych oraz kursów kwalifikacyjnych: a) „Wspieranie rozwoju ucznia zdolnego” – studia podyplomowe na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego. b) „Wspieranie dzieci i młodzieży zdolnej i utalentowanej” – studia podyplomowe prowadzone przez Wyższą Szkołę Gospodarki. c) Tutoring, coaching, mentoring, wyjazdy studyjne – organizowane przez Wyższą Szkołę Gospodarki. 4. Pomoc doradców metodycznych i konsultantów poszczególnych specjalności w zakresie pracy z uczniem zdolnym. 5. Organizacja szkoleń dla rad pedagogicznych w zakresie pracy z uczniem zdolnym. 6. Gromadzenie, opracowywanie w formie zestawień bibliograficznych i udostępnianie literatury dotyczącej pracy z uczniem zdolnym, a także bieżąca aktualizacja ww. zestawień. 7. Stworzenie bazy narzędzi diagnozujących zdolności uczniów do wykorzystania przez nauczycieli oraz przygotowanie ich do publikacji na portalu internetowym „Zdolni znad Brdy”. Działania skierowane do rodziców: 1. Organizacja warsztatów i konferencji oraz konsultacji na temat rozwoju ucznia zdolnego. 2. Stworzenie bazy narzędzi diagnozujących zdolności uczniów do wykorzystania przez rodziców oraz przygotowanie ich do publikacji na platformie internetowej. 3. Wsparcie specjalistów: psychologów, pedagogów, terapeutów pracujących w poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Działania skierowane do uczniów: 1. Realizacja indywidualnego toku nauki lub indywidualnego programu nauki. 2. Organizacja dodatkowych zajęć pozalekcyjnych w postaci Grantów Rozwoju Zdolności dla zdolnych uczniów szkół podstawowych w ramach Międzyszkolnych Klubów Ucznia Zdolnego.

3. Realizacja dodatkowych zajęć pozalekcyjnych w postaci Grantów Fabryka Szans dla zdolnych uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych w ramach Międzyszkolnych Klubów Ucznia Zdolnego.
4. Realizacja okazjonalnych zajęć dla najzdolniejszych uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez pracowników uczelni wyższych, odbywających się na uczelniach wyższych (wykłady, warsztaty, laboratoria, sesje naukowe i inne).
5. Organizacja letnich obozów naukowych dla wyróżniających się uczniów z Międzyszkolnych Klubów Ucznia Zdolnego.
6. Organizacja warsztatów wsparcia psychologicznego i twórczego myślenia dla zdolnych uczniów, a także różnego typu warsztatów wspomagających, np. z komunikacji społecznej, umiejętności prowadzenia dyskusji, przedstawiania argumentów, oratorskie.
7. Organizacja spotkań okazjonalnych z autorytetami, pasjonatami z danej dziedziny.
8. Realizacja spotkań pn. *Forum Olimpijczyków* umożliwiających publiczną prezentację dorobku naukowego uczniów.
9. Zapraszanie uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych do aktywnego uczestnictwa w uczelnianych kołach naukowych.
10. Realizacja programu edukacji czytelniczej i informacyjnej dla uczniów biorących udział w konkursach przedmiotowych i olimpiadach.
11. Przyznawanie Karty Wyjątkowego Czytelnika przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką oraz biblioteki uczelni wyższych.
12. Organizacja szkoleń dotyczących bibliograficznych baz danych dla finalistów i laureatów olimpiad oraz uczniów biorących udział w konkursach i olimpiadach.
13. Przyznawanie stypendiów dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w ramach programu stypendialnego dla młodzieży osiągającej szczególne wyniki w nauce.

Inne działania:

1. Nagradzanie laureatów i finalistów konkursów przedmiotowych i olimpiad oraz ich nauczycieli.
2. Powołanie w każdej szkole koordynatorów ds. uczniów zdolnych, którzy będą przekazywali informacje do zamieszczenia na portalu internetowym „Zdolni znad Brdy”, propagowali wiadomości z portalu wśród uczniów i nauczycieli szkoły, współpracowali z rodzicami uczniów zdolnych i promowali osiągnięcia uczniów zdolnych na forum szkoły oraz w środkach masowego przekazu
3. Utworzenie i uruchomienie portalu internetowego „Zdolni znad Brdy”

II. Opracowanie i wdrożenie Bydgoskiego Programu Szkolnego Doradztwa Zawodowego „Azymut: nauka i praca”, realizowanego poprzez:

1. Kampanie promocyjne w formie spotkań doradców zawodowych, przedstawicieli szkół kształcących zawodowo z gimnazjalistami i ich rodzicami.
2. Organizację corocznych „Szkolnych dni doradztwa zawodowego”.
3. Powołanie i wyposażenie Szkolnych Ośrodków Kariery w szkołach ponadgimnazjalnych.
4. Doskonalenie kompetencji szkolnych liderów doradztwa zawodowego
5. Organizację forum szkół ponadgimnazjalnych i pracodawców „Nauka-Praca-Kariera”.
6. Współpracę z pracodawcami z regionu oraz uczelniami wyższymi.

2.4 Kto, kiedy i co zrobił?

(Jak?)

Zadania zrealizowane w ramach Miejskiego Programu Wspierania Ucznia Zdolnego „Zdolni znad Brdy” w okresie kwiecień 2014 – grudzień 2016:

1. Utworzenie i bieżące aktualizowanie portalu internetowego „Zdolni znad Brdy” (edu.bydgoszcz.pl) zawierającego informacje dla uczniów, nauczycieli i rodziców.
2. Dodatkowe zajęcia pozalekcyjne dla uczniów szkół podstawowych prowadzone przez bydgoskich nauczycieli w ramach Grantów Rozwoju Zdolności. Środki finansowe na projekty w wymiarze 60 godzin przyznawane są w trybie konkursowym.
 - a) w 2014r.-5 projektów na łączną kwotę 20 072 zł (z 25 propozycji)
 - b) w 2015r.-5 projektów na łączną kwotę 22 164 zł (z 8 propozycji)
 - c) w 2016r.-4 projekty na łączną kwotę 18 273 zł (z 11 propozycji)
3. Dodatkowe zajęcia pozalekcyjne dla uczniów zdolnych z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych prowadzone przez bydgoskich nauczycieli i ekspertów w ramach Grantów Fabryka Szans. Środki finansowe na projekty w wymiarze 60 godzin przyznawane są w trybie konkursowym.
 - a) w roku 2014 - 9 projektów na łączną kwotę 42 848 zł (z 37 propozycji)
 - b) w roku 2015 - 6 projektów na łączną kwotę 40 711 zł (z 14 propozycji)
 - c) w roku 2016 –8 projektów na łączną kwotę 39 649 zł (z 21 propozycji)
4. Okazjonalne zajęcia dla najzdolniejszych uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych prowadzone przez pracowników uczelni wyższych, odbywające się na uczelniach wyższych (wykłady, warsztaty, laboratoria, sesje naukowe i inne) wyłaniane w drodze otwartych konkursów ofert:
 - a) w roku 2015 – odbyły się niżej wymienione typy zajęć na łączną kwotę 19 635 zł:
 - ✓ Wykład z elementami ćwiczeń i prezentacji multimedialnych o module tematycznym: Poprawność językowa na co dzień pt. „Polszczyzna piękna i skuteczna” (UKW), 40 osób, 5 godzin
 - ✓ Warsztaty z elementami ćwiczeń i prezentacji multimedialnych o module tematycznym: Dialog literatury XX i XXI wieku z filozofią – analiza fragmentów prozy oraz liryki pt. „Dialog z tekstem i kontekstem. Analiza i interpretacja tekstu literackiego krok po kroku” (UKW); 20 osób, 12 godzin
 - ✓ Zajęcia laboratoryjne o module tematycznym: Niezwykłe doświadczenia chemiczne (UKW); 12 osób, 15 godzin
 - ✓ Zajęcia laboratoryjne o module tematycznym: Niezwykłe doświadczenia chemiczne (Collegium Medicum UMK); 12 osób, 15 godzin
 - ✓ Warsztaty o module tematycznym: Biologiczne doświadczenia młodego naukowca pt. „Reakcje mikroorganizmów glebowych - wczesnym wskaźnikiem zmian w środowisku” (UKW); 15 osób, 15 godzin
 - ✓ Warsztaty o module tematycznym: Biologiczne doświadczenia młodego naukowca pt. „Brda – żywa arteria Bydgoszczy” (UKW); 15 osób, 15 godzin
 - b) w roku 2016 – odbyły się niżej wymienione typy zajęć na łączną kwotę 24161 zł:
 - ✓ Zajęcia laboratoryjne o module tematycznym: Eksperymenty chemiczne (UKW); 12 osób, 18 godzin
 - ✓ Zajęcia laboratoryjne o module tematycznym: Eksperymenty chemiczne – Podstawy hydrochemii (UKW); prowadzenie: 12 osób, 18 godzin
 - ✓ Zajęcia laboratoryjne o module tematycznym: Eksperymenty chemiczne

- gimnazjalisty (Collegium Medicum UMK), 12 osób, 18 godzin
- ✓ Zajęcia laboratoryjne o module tematycznym: Eksperyment w fizyce (UKW), 12, 21 godzin
 - ✓ Zajęcia laboratoryjne o module tematycznym: Fizyka doświadczalna – w świecie materii, w świecie fal (UKW), 12 osób, 24 godziny
5. Nawiązano współpracę z uczelniami wyższymi w zakresie możliwości udziału uczniów zdolnych w studenckich kołach naukowych. Uczelnie przedstawiły łącznie 58 propozycji.
 6. Zorganizowano obozy naukowe dla uczniów zdolnych, na które kadre merytoryczną pozyskano w ramach otwartych konkursów ofert:
 - w 2014 roku w Górznie dla 20 osób z następującymi zajęciami merytorycznymi:
 - ✓ Wakacyjne przygotowania do olimpiady matematycznej dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych
 - ✓ Wakacyjne przygotowania do konkursów i olimpiad matematycznych dla gimnazjalistów
 - w 2015 roku w Lidzbarku Welskim dla 30 osób z następującymi zajęciami merytorycznymi:
 - ✓ Wakacyjne przygotowania do olimpiady matematycznej dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych
 - ✓ Wakacyjne przygotowania do olimpiady języka angielskiego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych
 - ✓ Wakacyjne przygotowania do konkursów i olimpiad matematycznych dla gimnazjalistów

Dodatkowo grupy matematyczne miały codziennie godzinne konwersacje w języku angielskim.

 - w 2016 roku zrealizowano obóz w Zblewie dla 30 osób z następującymi zajęciami merytorycznymi:
 - ✓ Wakacyjne przygotowania do olimpiady matematycznej gimnazjalistów
 - ✓ Wakacyjne przygotowania do olimpiady języka angielskiego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych
 - ✓ Wakacyjne przygotowania do konkursów biologicznych dla gimnazjalistów

Dodatkowo grupy matematyczna i biologiczna miały codziennie godzinne konwersacje w języku angielskim.

 - 7. W latach 2014-2016 odbyły się warsztaty, wykłady i konferencje dla uczniów zdolnych, na które łącznie przybyło ok. 2600 uczniów z bydgoskich szkół.
 - 8. W latach 2014-2016 odbyły się konferencje oraz warsztaty metodyczne dla nauczycieli uczniów zdolnych z cyklu *Instrumenty aktywności ucznia zdolnego*, na które łącznie przybyło ok. 1700 nauczycieli z bydgoskich szkół.
 - 9. W latach 2014 – 2016 zorganizowane zostały konferencje i warsztaty z cyklu: *Niezwykły umysł a funkcjonowanie w rodzinie* dla rodziców uczniów zdolnych (łącznie dla 280 rodziców):
 - 10. Przyznane zostały stypendia dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych
 - w roku szkolnym 2014/2015 – 12 stypendiów na kwotę 54000 zł
 - w roku szkolnym 2015/2016 – 6 stypendiów na kwotę 27000 zł
 - 11. Nagrodzono laureatów i finalistów konkursów przedmiotowych i olimpiad oraz ich nauczycieli:
Rok 2014
267 uczniów w łącznej kwocie 282000 zł

	181 nauczycieli w łącznej kwocie 264269 zł Rok 2015 251 uczniów w łącznej kwocie 298400 zł 151 nauczycieli w łącznej kwocie 226561 zł Rok 2016 245 uczniów w łącznej kwocie 322300 zł 152 nauczycieli w łącznej kwocie 223470 zł Zadania zrealizowane w ramach Bydgoskiego Programu Szkolnego Doradztwa Zawodowego „Azymut: nauka i praca”: 1. Zorganizowano seminaria dla dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych z przedstawicielami bydgoskiego klastra przemysłowego 2. Stworzono Szkolne Ośrodki Kariery 3. Corocznie organizuje się bydgoskie forum szkół ponadgimnazjalnych i pracodawców 4. Doradcy zawodowi realizują spotkania informacyjne dla uczniów z przedstawicielami uczelni wyższych regionu
2.5 Z jakim skutkiem? (Jakie efekty osiągnięto?)	1. Integracja uczniów zdolnych z różnych szkół, mających te same pasje, pod wpływem uczestnictwa we wspólnych zajęciach. 2. Wzrost świadomości uczniów w zakresie technik radzenia sobie ze stresem, przygotowywania i realizacji występów publicznych, planowania własnej kariery naukowej. 3. Integracja nauczycieli z terenu całego miasta pracujących z uczniami zdolnymi w danej dziedzinie. 4. Wzrost zainteresowania rodziców problemami uczniów przejawiających zdolności naukowe oraz podniesienie ich kompetencji wychowawczych 5. Systematyczna praca z grupami uczniów zdolnych o podobnych zainteresowaniach oraz zbliżonym poziomie wiedzy i umiejętności w ramach Grantów Rozwoju Zdolności, Grantów Fabryka Szans, zajęć na uczelniach wyższych. 6. Zauważalny wzrost liczby laureatów i finalistów konkursów przedmiotowych i olimpiad, zwłaszcza w dziedzinach, w których w danym roku realizowano zagadnienia w ramach programu „Zdolni znad Brdy”. 7. Systematyczny wzrost zainteresowania portalem „Zdolni znad Brdy” mierzonych liczbą wejść na stronę www. 8. Większe zainteresowanie pracowników naukowych bydgoskich uczelni różnymi formami współpracy przy stymulowaniu rozwoju zdolności naukowych uczniów w ramach Programu. 9. Zainteresowanie uczniów oraz rodziców wszelkimi działaniami proponowanymi w ramach realizacji programu.
2.6 Ile to kosztowało? (Informacja o kosztach systemu)	<u>Koszty związane z opracowaniem i uruchomieniem systemu:</u> 1. Opracowanie programu odbyło się bezkosztowo. 2. Stworzenie portalu internetowego ok. 1000 zł (umowa o dzieło z autorem) 3. Wyposażenie Szkolnych Biur Karier – 50000 zł <u>Koszty bieżące związane z funkcjonowaniem systemu (roczne):</u> Roczny koszt realizacji programu uwzględniający wszystkie wymienione typy działań to około 640000 zł. Jest on uchwalony przez Radę Miasta Bydgoszczy w ramach finansowania ponadstandardowych działań edukacyjnych w danym roku

	kalendarzowym.
2.7 Dlaczego warto promować to rozwiązanie? (Ocena w skali 1-5 plus krótkie uzasadnienie)	<u>Waga problemu:</u> Ocena 4 Zapewnienie wysokiej jakości wsparcia adresowanego do uczniów o uzdolnieniach naukowych jest istotne z punktu widzenia prawidłowego rozwoju młodego człowieka, a w szczególności odkrycia i wykorzystania jego potencjału intelektualnego w okresie adolescencji, co zaowocuje w skali globalnej wzrostem rozwoju naukowego, gospodarczego i społecznego w przyszłości. <u>Innowacyjność podejścia:</u> Ocena 3 Proponowane formy wsparcia ucznia zdolnego nie są specjalnie oryginalne ani odkrywcze. Praktyka wskazuje jednak, że ich systematyczne stosowanie przynosi zakładane efekty: stwarza zdolnemu uczniowi możliwości korzystania z wielu źródeł pogłębiania swojej wiedzy i umiejętności, wymiany doświadczeń oraz obiektywnego porównania i skonfrontowania własnych zasobów intelektualnych z innymi rówieśnikami o podobnym potencjale. Pomysłem godnym polecenia jest organizowanie dla gimnazjalistów spotkań/imprez umożliwiających zaplanowanie dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej, z udziałem młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych i studentów. W Bydgoszczy młodzież działająca w Młodzieżowym Centrum Informacji i Rozwoju z sukcesem współorganizuje Forum Szkół i Pracodawców CV Szkoła-Praca- Kariera. <u>Skuteczność rozwiązania:</u> Ocena 4 Niesłabnąca popularność proponowanych form wsparcia ucznia zdolnego wśród samych zainteresowanych wskazuje na skuteczność realizowanego programu. Najbardziej wymiernym rezultatem jest wzrost liczby finalistów i laureatów konkursów przedmiotowych i olimpiad w stosunku do ogólnej liczby uczniów danego rocznika. Przyrost wiedzy uczniów, pozyskiwanej poza szkołą macierzystą, mobilizuje także nauczycieli pracujących z danym uczniem w szkole do indywidualizowania procesu uczenia się i nauczania w celu motywowania uczniów do wysiłku intelektualnego i wykorzystywania potencjału zdolnych uczniów w ramach tutoringu rówieśniczego. <u>Replikowalność – liczba JST, które mogą z niego skorzystać:</u> Ocena 4 Zaproponowane rozwiązanie wpierania uczniów zdolnych można z powodzeniem stosować w każdym samorządzie, który zarządza co najmniej kilkoma szkołami ponadgimnazjalnymi. Istotne są środki finansowe, które można przeznaczyć na ponadstandardowe zadania edukacyjne. Ważnym czynnikiem jest także wyznaczenie/zatrudnienie podmiotu/osoby, który/a będzie odpowiedzialny/a za regularne, a nie okazjonalne i akcyjne funkcjonowanie programów.
2.8 Zalecenia dot. Replikacji narzędzia (Ryzyka i ograniczenia, na które należy zwrócić uwagę)	1. Nawiązanie współpracy z partnerami zewnętrznymi: uczelniami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, instytucjami kultury, ośrodkami badawczymi, fundacjami działającymi na rzecz ucznia zdolnego, lokalnymi przedsiębiorcami, mediami regionalnymi. Zaproszenie do tworzenia i wdrażania oraz promowania programów. 2. Planowanie zadań możliwych do realizacji przez podmioty zewnętrzne, zawieranie stosownych porozumień określających ramy czasowe przedsięwzięcia oraz rodzaj wsparcia. 3. Konieczność określenia oczekiwań i zasad współpracy między głównym koordynatorem programu a szkołami (dyrektorami, nauczycielami, a zwłaszcza powołanymi w każdej szkole koordynatorami np. wspierania ucznia zdolnego czy szkolnego systemu doradztwa zawodowego).

4. Trudność w pozyskiwaniu ekspertów i autorytetów do prowadzenia obozów naukowych z młodzieżą np. z ośrodków akademickich mających najwięcej wymiernych sukcesów w pracy z uczniem zdolnym w skali kraju. Jest to działanie wymagające wysokich nakładów finansowych.
5. Zaangażowanie młodzieży w organizację działań związanych z wyborem szkoły ponadgimnazjalnej i planowaniem kariery zawodowej oraz promowaniem uczniów zdolnych.

3. Namiary na osobę, która może przekazać szczegółowe informacje na temat rozwiązania

Imię i Nazwisko	Joanna Busz	Funkcja	dyrektor Pałacu Młodzieży
Adres	85-097 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 27	Telefon	697 55 21 55
E-mail	j.busz@palac.bydgoszcz.pl		

4. Wzorcowe dokumenty i materiały dostępne dla podmiotów zainteresowanych replikacją

<u>Opis dokumentu / materiału</u>	<u>Miejsce udostępnienia (link)</u>
Opis Miejskiego Programu Wspierania Ucznia Zdolnego „Zdolni znad Brdy”	http://edu.bydgoszcz.pl/o-programie-m100,1400.html
Regulaminy wraz z załącznikami	edu.bydgoszcz.pl
Informacje zawarte na portalu internetowym Zdolni znad Brdy	edu.bydgoszcz.pl
Opis Bydgoskiego Programu Szkolnego Doradztwa Zawodowego „Azymut: nauka i praca”	www.ppp1.bydgoszcz.pl/files/Azymut-nauka-i-praca-BPSDZ.pdf
Strona internetowa Młodzieżowego Centrum Informacji i Rozwoju	http://mciir.bydgoszcz.pl/projekty/